pa tvartui nereikalinga. Inventorius sudarytas valdą perėmus Vilniaus vyskupui Ignui Jokūbui Masalskiui, kuris ją paveldėjo iš Mykolo Masalskio. Remiantis nurodytu dokumentu ir archeologinių žvalgymų metu rastų dirbinių datavimu, galima preliminariai teigti, kad pastatas statytas ne vėliau kaip XVII a. viduryje – II pusėje.

Išsamesnį pastato raidos vaizdą ir datavimą patikslintų tolesni atrasto nekilnojamo kultūros objekto – XVII a. dvaro ansamblio dalies – archeologiniai tyrinėjimai.

The grounds of Kretinga manor

In 2008, 12 m^2 was excavated on the grounds of Kretinga manor house and park. During the investigation, part of a building foundation with a basement was unearthed (Fig. 1). The finds discovered inside the foundation boundaries date to the 17th–18th centuries. A similarly oriented building marked as being a stable is shown at this place in the 1771 plan of the manor's grounds. It is very likely that the building's purpose recorded in the inventory had already changed since stables do not need a basement.

Bronius Dakanis

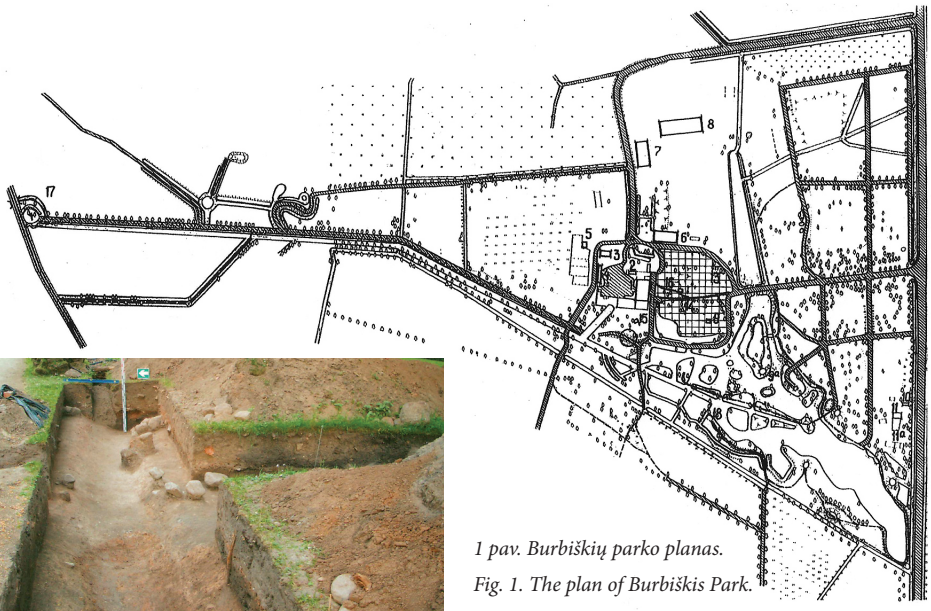
Burbiškio dvaro sodyba

2008 m. vykdyti Burbiškio dvaro sodybos (G107K) (Radviliškio r., Pakalniškių sen.) pastatų – arklidės–karietinės, svirno ir tvarto restauravimo, balandinės, tvenkinių tiltų ir tiltelių atstatymo bei kiti (elektros įvadų ir apšvietimo, vandentiekio bei telefono linijų pravedimo) darbai. Archeologinius tyrimus dėl minėtų objektų restauravimo ir atstatymo projekto parengimo UAB „Projektavimo ir restauravimo institutas" užsakymu, atliko IĮ „Senų senovė". Be to, ieškant senojo dvaro vietos, papildomai ištirta daugiau kaip 20 m^2 bendro ploto, žvalgyta kabelių parko takų apšvietimui tiesimo darbų metu ir 7 radimvietėse atlikta jų fiksacija.

Burbiškio dvarelis archyvinėje medžiagoje nurodomas jau nuo 1692 m. XIX a. pradžioje jo savininkas Ignotas Baženskis performavo dvaro sodybą ir įkūrė naują ūkinį sektorių, o XIX a. pabaigoje Mykolas Baženskis pastatė naują gyvenamąjį kompleksą ir suformavo dvaro parką. Šiuo metu dvaro sodyba priklauso Daugyvenės kultūros istorijos muziejui–draustiniui (Burbiškio dvaro istorijos ekspozicija), kuris, direktoriaus Egidijaus Prascevičiaus iniciatyva, toliau tęsia sodybos atkūrimo darbus (tarybiniu laikotarpiu čia buvo kiaulių ferma).

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai vykdyti 23 Burbiškio dvaro sodybos teritorijos vietose: šalia ūkinių pastatų (tvarto arklidės, svirno, balandinės ir sodininko namo), jų viduje (arklidės karietinės ir svirno), tarp minėtų ūkinių pastatų buvusios altanos bei parke ir kitose vietose, kur suprojektuotas lauko apšvietimo elektros kabelių pravedimas. Iš viso ištirtas daugiau kaip 86 m^2 plotas. Tirta nuo 1 iki 4 m^2 dydžio šurfais. Kai kurie šurfai, aptikus archeologinių radinių ar architektūrinių elementų, padidinti iki 4,2 (11), 5,1 (1), 6,0 (1), 6,5 (7) ar net 21,75 (23) m^2.

Tyrimų metu šalia svirno ir tvarto arklidės aptikti akmenų grindiniai, į R nuo Ilgojo tvenkinio kranto ir Š nuo pagrindinio tako link rūmų bei P nuo sodininko namo – tvorų pamatai. Tiriant kalvelės – buvusios altanos vietą tarp pagrindinio tako tilto per Ilgąjį tvenkinį ir dvaro rūmų, surasta senoji Burbiš-

1 pav. Burbiškių parko planas.

Fig. 1. The plan of Burbiškis Park.

2 pav. Griovys dvarvietėje tirtoje perkasoje. B. Dakanio nuotr.

Fig. 2. The ditch in a trench excavated at the manor site.

3 pav. Koklių fragmentai in situ židinio vietoje perkasoje. B. Dakanio nuotr.

Fig. 3. Stove tile fragments in situ at the site of a stove in a trench.

kio dvarvietė (1 pav.). Tyrimų vietose atidengtas kultūrinis sluoksnis su griovio, židinio, pamatų ir ūkinės duobės liekanomis (2 pav.), gausiais archeologiniais darbiniais bei jų fragmentais. Aptikti keli šimtai vertingų archeologinių radinių: monetų, kulkų, peilių, batų pasagėlių, kalvio darbo vinių ir kitokių metalinių dirbinių, puodyninių bei plokštinių (didelė dalis herbinių) koklių (3, 4 pav.), keptuvių, žiestų puodų šukių ir įvairių kitokių dirbinių, datuojamų XVI–XX a.

4 pav. Glazūruoto ornamentuoto cukrinės dangtelio fragmentas ir neaiškio paskirties dirbinys. B. Dakanio nuotr.

Fig. 4. A Glazed, decorated sugar bowl lid and an artefact with no clear purpose.

Burbiškių dvaro sodybos vietos tyrimų metu aptikti radiniai saugomi Daugyvenės krašto kultūros istorijos muziejuje–draustinyje (Šeduvos filiale). Aptiktą archeologinę vietą – dvarvietę – būtina įrašyti į NKVR.

The grounds of Burbiškis manor

In 2008, more than 86 m^2 were excavated at 23 places on the grounds of Burbiškis manor (Radviliškis District). The site of the old manor (Figs. 1–2) was discovered together with a large quantity of 16th–20th-century artefacts and artefact fragments: coins, bullets, knives, shoe heel plates, hand-forged nails, 'pot-shaped' (*Topfkachel*) and flat stove tiles (Fig. 3, 4), pans, and sherds of wheel thrown pots.

Laura Deveikytė, Bronius Dakanis

Bubėnų sodybvietė

Vadovaudamasi UAB „Šiaulių dujotiekio statyba" 2008 m. projektu „Skirstomasis dujotiekis iki Rietavo miesto įmonių Rietavo savivaldybė" bei jo derinimu KPD Telšių teritoriniame padalinyje, IĮ „Senų senovė" atliko Bubėnų kaimo kapinių (Rietavo sav.) aplinkos žvalgomuosius archeologinius tyrimus ir žvalgymus, kurių metu aptiko nežinomą kultūros paveldo objektą – senąją Bubėnų sodybvietę.

Maždaug 4 km į Š nuo Rietavo esančiame Bubėnų kaime, Plungės–Rietavo kelio R pakraštyje, į P nuo Laužų vienkiemio yra Bubėnų senosios kapinės. Priešingoje, kelio V pusėje tęsiasi tos pačios kapinių kalvos dalis, atskirta kelio iškasos. Tai didelė dominuojanti apylinkėse kalva, apie 40 m ilgio Š–P kryptimi ir daugiau kaip 32 m pločio. PV kalvos dalis jau nukasta – čia rekultivuoto karjero dauba. Per kalvą, kelio V pusėje, lygiagrečiai jam buvo suprojektuota skirstomojo dujotiekio linija. Tikėtasi, jog ir kalvos V dalyje gali būti kapinių tąsa.

Kalvos viršuje Š–P kryptimi ištirtoje 2x5 m dydžio ***perkasoje*** po smėlingos žemės ir maišyto su žeme smėlio sluoksniais aptiktas 20–30 cm storio kultūrinis sluoksnis – juoda degėsinga žemė su gausiais pavieniais angliukais bei molio trupinėliais ir archeologiniais dirbiniais: kalvio darbo vinimis, pasagvine, žiestų puodų šukėmis. Taip pat aptikta molio tinko bei apdegusių ir suskeldėjusių akmenų iš židinių, titnago skeltė, rodanti, jog žmonės čia galėjo būti įsikūrę jau akmens amžiuje. Perkasa tirta iki 60 cm gylio, iki įžemio – pilko su šviesiai rudu atspalviu molio (P dalyje) ar geltono su rudu atspalviu molingo smėlio (Š). Įžemyje, palei perkasos R pakraštį buvo paklotas elektros kabelis. Minėti grunto – žemės ir smėlio sluoksniai virš kultūrinio sluoksnio susidarė juos supylus tiesiant Plungės–Rietavo kelią ir formuojant kelio iškasą per kalvą. Aptikti radiniai būdingi sodybvietei ir datuojami XVII a. Tačiau čia, aukštos kalvos viršuje, Jūros kairiojoje pakrantėje, tarp Ežerupio ir kito jos kairiojo intako galėjo būti įsikūręs ir dvarelis. Juoba, kad XIX a. vidurio carinės Rusijos imperijos žemėlapyje į P nuo tyrimų vietos, kitoje Plungės–Rietavo kelio ir Jūros pusėje pažymėtas Budrikių dvaras, o kalvos viršuje statinių nenurodoma – tuomet jų jau nebuvo (nurodomos tik senosios kapinės). Kalvos P dalyje ir jos Š papėdėje ištirtuose archeologiniuose šurfuose 1 (2x2 m^2) ir 2 (1x1,5 m^2) archeologinių radinių ar kultūrinio sluoksnio neaptikta. Radinių neaptikta ir vizualiai bei metalo detektoriumi žvalgant kalvos paviršių bei jos Š papėdę.